

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Totivs Theologiae S. Thomae Aquinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Tertiæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtru[m] sint duo modi manducandi hoc sacramentum, scilicet
sacramentaliter, & spiritualiter? 1

urn:nbn:de:hbz:466:1-38725

*De usu, seu sumptione huius sacramenti in communi
in duodecim articulos diuisa.*

Deinde considerandum est de viū siue sumptione huius sacramenti. Et primo quidem in communi. Secundo, quomodo Christus est vsus hoc sacramento.

- ¶ Circa primum quæruntur duodecim.
- ¶ Primo, vtrum sint duo modi manducandi hoc sacramētū, scilicet sacramentaliter & spiritualiter?
- ¶ Secundo, vtrum soli homini conueniat manducare spiritualiter hoc sacramētū?
- ¶ Tertio, vtrum solius hominis iusti sit manducare sacramentaliter?
- ¶ Quarto, vtrum peccator manducans sacramentaliter, peccet?
- ¶ Quinto, de quantitate huius peccati.
- ¶ Sexto, vtrum peccator accedens ad hoc sacramētum sit repellendus?
- ¶ Septimo, vtrum nocturna pollutio impediāt hominem à sumptione huius sacramenti?
- ¶ Octauo, vtrum sit solum à ieiunis sumendum?
- ¶ Nonio, vtrum sit exhibendum non habentibus vsum rationis?
- ¶ Decimo, vtrum sit quotidie sumendum?
- ¶ Vndecimo, vtrum liceat omnino abstinere?
- ¶ Duodecimo, vtrum liceat percipere corpus sine sanguine?

ARTIC. I.

Vtrum distingui debeant duo modi manducandi corpus Christi?

Ad primum sic proceditur. Viderur, quòd nō debeant distingui duo modi manducandi corpus Christi, scilicet sacramentaliter & spiritualiter. Sicut enim bap̄tismus est spiritualis regeneratio (secundū illud Io. 3. Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu sancto, &c.) ita etiā hoc sacramētū est spiritualis ci-

478
inf. ar. 2.
3. co. q. 4.
d. 9. ar. 1.
q. 1. ad 1.
q. 9. 3.
p. tot. &
Ioānis 6.
1. 7. col. 1.
et 2. & 1.
Co. 11. le.
7. co. 3. fi.
op. 58.
c. 17. 18.
19. & 20.

Aa 2 Ioan.

Ioan. 6. Verba quæ ego locutus sum vobis, spiritus & vita sunt. Sed circa baptismum non distinguitur duplex modus sumendi, scilicet sacramentalis & spiritualis. Ergo neque circa hoc sacramentum debet hæc distinctio adhiberi.

¶ 2 Præterea, Ea, quorum vnum est propter alterum, non debent ab inuicem diuidi: quia vnum ab alio speciè trahit. Sed sacramentalis māducatio ordinatur ad spirituale, sicut ad finē. Non ergo debet sacramentalis māducatio contra spirituale diuidi.

¶ 3 Præterea, Ea, quorum vnum potest esse sine altero, nõ debent contra se diuidi. Sed videtur quod nullus possit manducare spiritualiter, nisi etiam sacramentaliter māducet: alioquin antiqui patres hoc sacramentum spiritualiter māducassent. Frustra etiam esset sacramentalis māducatio, si sine ea spiritualis esse posset. Non igitur conuenienter distinguitur circa hoc sacramentum duplex māducatio, scilicet sacramentalis & spiritualis.

gl. or. ibi. SED contra est, quod super illud 1. Cor. II. Qui manducat & bibit indigne. &c. dicit glos. * Duos dicimus esse modos manducandi: vnum sacramentalem, & alium spiritualem.

RESPONDEO dicendum, quod in sumptione huius sacramenti duo sunt consideranda, scilicet ipsum sacramentum, & effectus ipsius: de quorum utroque iam supra dictum est *. Perfectus igitur modus sumendi hoc sacramentum, est quando aliquis ita hoc sacramentum suscipit, quod percipit eius effectum. Contingit autem quandoque (sicut supra dictum est *) quod aliquis impeditur a percipiēdo effectu huius sacramēti. Et talis sumptio huius sacramēti est imperfecta. Sicut igitur perfectū contra imperfectū diuiditur: ita sacramentalis māducatio, per quā sumitur solum sacramentum sine effectu ipsius, diuiditur contra spirituale māducationem, per quam quis percipit effectum huius sacramenti, quo spiritualiter homo Christo coniungitur per fidem & charitatem.

Ad

Ad primum ergo dicendum, quod etiam circa baptismum & alia huiusmodi sacramenta similis distinctio adhibetur. Nam quidam suscipiunt tantum sacramentum, quidam verò sacramentum, & rem sacramenti. In hoc tamen differunt: quia cum alia sacramenta perficiantur in usu materiæ, percipere sacramentum, est ipsa perfectio sacramenti. Hoc autem sacramentum perficitur in cōsecratione materiæ: & ideo vterque usus est consequens hoc sacramentum. In baptismo etiam, & in alijs sacramentis characterem imprimuntibus, illi qui accipiunt sacramentum, recipiunt aliquem spirituales effectum, scilicet characterem: quod non accidit in hoc sacramento. Et ideo magis in hoc sacramento distinguitur usus sacramentalis à spirituali, quam in baptismo.

Ad secundum dicendum, quod sacramentalis manducatio, quæ pertingit ad spirituales, non dividitur contra spirituales, sed includitur ab ea. Sed illa sacramentalis manducatio contra spirituales diuiditur, quæ effectum non consequitur: sicut imperfectum quod non pertingit ad perfectionem speciei, diuiditur contra perfectum.

Ad tertium dicendum, quod (sicut supra dictum est *) effectus sacramenti potest ab aliquo percipi, si sacramentum habeat in voto, quamuis non accipiat in re. Et ideo sicut aliqui baptizantur baptismo fluminis propter desiderium baptismi, antequam baptizentur baptismo aquæ: ita etiam aliqui manducant spiritualiter hoc sacramentum, antequam sacramentaliter sumant. Sed hoc contingit dupliciter. Vno modo propter desiderium sumendi ipsam sacramentum: & hoc modo dicuntur baptizari & manducare spiritualiter & non sacramentaliter, illi qui desiderant sumere hæc sacramenta iam instituta. Alio modo propter figuram: sicut dicit Apost. 1. Corin. 10. Quod antiqui patres baptizati sunt in nube & in mari, & quod spirituales escam manducauerunt, & spirituales potum biberunt. Nec tamen frustra ad-

9.66.a.11
9.68.a.1
9.73.a.3

hibetur sacramentalis manducatio : quia plenius inducit sacramenti effectum ipsa sacramenti susceptio, quam solum desiderium : sicut supra circa baptismum dictum est *.

ARTIC. II.

Vtrum solius hominis sit hoc sacramentum spiritualiter sumere?

q. 69. a. 4
ad 2. q.
q. 66. ar.
31. q. 12

479

4. di. 9. a.

2. q. 3. q.

5. q. 1.

Cor. 11.

le. 7. co. 3

tra. 26. i.

Ioan. 1. 9

AD secundum sic proceditur. Videtur, quod non solius hominis sit hoc sacramentum spiritualiter sumere, sed etiam angelorum. Quia super illud Psal. 77. Panem angelorum manducauit homo, dicit gl. id est corpus Christi, qui est verè cibus angelorum. Sed hoc non esset, si angeli spiritualiter Christum non manducarent. Ergo angeli spiritualiter Christum manducant.

¶ 2 Præterea, Aug.* dicit super Ioann. Hunc cibum & potum, societatem vult intelligi corporis, & membrorum suorum, quod est Ecclesia in prædestinatis. Sed ad istam societatem non solum pertinent homines, sed etiam sancti angeli. Ergo sancti angeli spiritualiter manducant.

¶ 3 Præterea, August. in lib. de Verbis Domini dicit, Spiritualiter manducandus est Christus, quoniam ipse dicit, Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, in me manet, & ego in eo. Sed hoc conuenit non solum hominibus, sed etiam sanctis angelis : in quibus per charitatem est Christus, & ipsi in eo. Ergo videtur, quod spiritualiter manducare, non solum sit hominum, sed etiam angelorum.

gra. 26.

Io. parū

post med.

ro. 9. re-

fertur de

conse. di.

2. c. Panē

de altari

SED contra est, quod Aug.* dicit super Ioan. Panem de altari spiritualiter manducate, innocentiam ad altare portate. Sed angelorum non est accedere ad altare, tamquam aliquid inde sumpturi. Ergo angelorum non est spiritualiter manducare.

RESPONDEO dicendum, quod in hoc sacramento continetur ipse Christus, non quidem in specie propria, sed in specie sacramenti. Dupliciter ergo

con-